

Хмельницька районна бібліотека для дорослих

Знаменні і пам'ятні дати

2017 р.

м. Хмельника та

Хмельницького району

1362 р. (655 р.) – перша письмова згадка про м.Хмільник.

//Історія міст і сіл УРСР Вінницької області.-К.,1972.- с.662

1512 р. (505 р.) .-призначення Предслава Лянцкоронського старостою Хмільника.

//Дорош М.Хмільницький район в датах.-Вінниця: Велес,2003. -с.14

//Маринич в. Історія рідного краю. Хмільницький район.- Методичний посібник .-Вінниця: О.Власюк, 2009.- с.99

1552 р.(465 р.) - перша письмова згадка про с.Уланів.

// Вінниччина в датах. Хронологічний довідник [Текст] / ВОУНБ ім. Тімірязєва . - Вінниця. - 2000. - с.5

1552 р.(465 р.) містечку Уланів надано Магдебурзьке право.

//Ратушний А.І. Історія рідного села.-К.6 УЦНК “ Музей Івана Гончара”, 2003.-с.29

////Маринич в. Історія рідного краю. Хмільницький район.- Методичний посібник .-Вінниця: О.Власюк, 2009.- с.92

1597 р. (420 р.) – від дня смерті керівника народного повстання на Україні, в тому числі і в Хмільницькому краї Северина Наливайка.

//Хмільницький літопис (1636-1650рр.)

1607 р. (410 р.) - містечку Сальниця надано Магдебурзьке право

//Ратушний А.І. Історія рідного села.-К.6 УЦНК “ Музей Івана Гончара”, 2003.-с.29

////Маринич в. Історія рідного краю. Хмільницький район.- Методичний посібник .-Вінниця: О.Власюк, 2009.- с.88

1777р. (240р.) – відкритий храм на честь Вознесіння Господнього.

//Приходы и церкви Подольской епархии. Под редакцией священника Евфимия Сецинского – Біла Церква : Вид. О.Пионківський , 2008.-с.536

1797р. (220р.) - Хмільник став повітовим центром Подільської губернії, місто мало свій герб - зображення срібної башти на голубому фоні.

//Історія міст і сіл Української РСР. Вінницька область.-К.1972.-с.663

1832р. (185р.) - утворення с.Гатки

//Дорош М.Хмільницький район в датах.-Вінниця: Велес,2003. -с.23

1847 р. літо (170 р.)— перший приїзд Ференца Ліста у с.Воронівці до Кароліни Івановської -Вінгенштейн.

//Дорош М.Хмільницький район в датах.-Вінниця: Велес,2003.-с.24

1852 р. (165р.) – збудований Жданівський цукровий завод

//Ратушний, Арсеній. Історія рідного села [Текст]/Арсеній Ратушний. – К.:УЦНК «Музей Івана Гончара», 2003 . – с.85

1862 р. (155р.) - у Пагурцях відкрито церковно – приходську школу;

1862 р. (155р.)- у Колибабинцях відкрито церковно – приходську школу;

1862 р. (155р.)- у Зозулинцях відкрито церковно – приходську школу;

1862 р. (155р.) - у Думенках відкрито церковно – приходську школу;

1862р. (155р.) – у Пустовітах відкрито церковно – приходську школу;

1862р. (155р.) – у Торчині відкрито церковно – приходську школу

//Приходы и церкви Подольской епархии. Под редакцией священника Евфимия Сецинского – Біла Церква : Вид. О.Пшонківський , 2008.-с.527, с.541, с.542, с.552

1862р. (155р.) – у с.Білий Рукав відкрито церковно – приходську школу.

//Свято сіячів доброго і розумного [Текст] //Життєві обрії .- 2012.- с.2

1867 р. (150 р.) – у с.Курилівка відкрито церковно – приходську школу;

1867 р. (150 р.) –у с.Лозні відкрито церковно – приходську школу;

1867 р. (150 р.) – у відкрита школа грамоти у с.Рибчинці ;

1867 р. (150 р.) – у відкрита школа грамоти у с.Ступник;

//Приходы и церкви Подольской епархии. Под редакцией священника Евфимия Сецинского – Біла Церква : Вид. О.Пшонківський , 2008.-с.499, с.530, с.209

1867 р. 24 травня (150р.)- в гербовому відділенні Департаменту Російської імперії виготовлено новий герб заштатному місту Сальниці.

//Дорош М.Хмільницький район в датах.-Вінниця: Велес,2003. -с.26

1872 р. (145 р.)- у Петриківцях, Філіопіль відкрито церковно – приходські школи.

//Приходы и церкви Подольской епархии. Под редакцией священника Евфимия Сецинского – Біла Церква : Вид. О.Пшонківський , 2008.-с.528

1872 р. (145 р.)- у Хмільнику побудована Свято — Троїцька церква. За часи свого існування не була зруйнована та відчинена для всіх православних міста. у різні періоди історії .

//Сім чудес Хмільника.-ТОВ “Транзит -С”.

//Дорош М. Витоки освіти на терені нашого краю.-2002.- 22 черв.- с.6

1887 р. (130р.)- в Качанівці з церковно — приходської школи , було перетворено в міністерське однокласне народне училище;

- відкрито школу грамоти в с.Гулі.

//Дорош М. Витоки освіти на терені нашого краю.-2002.- 22 черв.- с.6

1892 р. (125р.)- - відкрито церковно — приходські школи у с.Клітенка, Пагурці, Рибчинці, Мазепинці, Сьомаки.

//Дорош М. Витоки освіти на терені нашого краю.-2002.- 22 черв.- с.6

1897 р. (120 р.) – відкрита школа грамоти при церкві Покрова Пресвятої Богородиці м.Хмільника;

1897 р. (120 р.) - відкрита школа грамоти для дівчаток Різдва Пресвятої Богордиці м.Хмільника ;

1897 р. (120 р.) - відкрито церковно – приходську школу в с.Чеснівка.

//Приходы и церкви Подольской епархии. Под редакцией священника Евфимия Сецинского – Біла Церква : Вид. О.Пшонківський , 2008.-с.507, с.533

1917 р. (100 р.)- події революції у Хмільницькому краї.

//Історія міст і сіл Української РСР.Вінницька область.-К.1972.-с.664.

1922 р. 12 серпня (100 р.) -створений при дитячому клубі піонерський загін:
-відкрито сільськогосподарську школу, яка готувала спеціалістів для сільського господарства ра йону.

//Історія міст і сіл Української РСР.Вінницька область.-К.1972.-с.667

1922 р. 12 серпня (100 р.) - засновано комсомольську організацію с.Соломирка (Порик);

1922 р. жовтень (100 р.) - присвоєння Левашово — Війтівському цукровому заводу імені О.П.Жданова

//Дорош М.Хмільницький район в датах.-Вінниця: Велес,2003. -с.36

1927 р (90р.) .-створено комсомольську організацію в с.Качанівка.

//Дорош М.Хмільницький район в датах.-Вінниця: Велес,2003. -с.37

85 років

1937 р. (80) - побудований дерев'яний залізничний вокзал

//Гребельський С. Г., Гольденберг Н. Хмільник .Путівник.-Одеса: Маяк, 1986.-с.

1936 -1937 рр. (80) - при в'їзді в Хмільник з боку Кожухова, радянські воїни збудували укріплення — дзоти.

//Дослідження краєзнавця , історика В.Маринича з с.В.Остріжок

15 листопада 1937 р. (80) – з дня заснування гідрометеорологічної станції.

Околюдько , Олександр. Хмільницькій гідрологічній станції - 75[Текст]/ Олександр Околюдько //Життєві обрії . – 2012. – листоп. -с. 3.

9 та 16 січня 1942рр. (75 р.) – у м.Хмільнику розстріляли більше 8 тисяч єврейського населення міста.

// Сокол Є., Кемпер З. Не забудемо, не простимо //Прапор перемоги .- 1945. - 14 січ. – с.2 (№4 (64)).

17 грудня 1952 р. (65 р.)- відкрито ревматологічну лікарню на 450 ліжок для залізничників, сьогодні Медичний центр реабілітації залізничників Південно – Західної залізниці.

//Історія міст і сіл УРСР Вінницької області .- К., 1972. - с.671

1957 р.(60р.)- почав діяти санаторій «Хмільник» на 100 місць

//Історія міст і сіл УРСР Вінницької області .- К., 1972. - с.671

1957р. 6 липня (60р.)- рішенням Вінницького облвиконкому №410 село Слободу включено в смугу міста Хмільника;

- с.Сидориху включено в смугу міста Хмільника;
- с.Порубинці включено в смугу міста Хмільника;
- с.Мазурівка включено в смугу міста Хмільника;
- с.Слободу включено в смугу міста Хмільника.

Рішенням Вінницького облвиконкому № 416 село Угринівка включено в смугу міста Хмільника;

- село Гатку Уланівську включено в смугу села Уланова;
- селище Жданівського радгоспу включено в смугу села Маркуші;
- село Погоріле включено в смугу села Кропивна;
- село Сандраки включено в смугу села Широка Гребля;
- село Соломирка включено в смугу села Клітище (Порик).

//Дорош М.Хмільницький район в датах.-Вінниця: Велес,2003. -с.47.

1962 р. 30 грудня.(55 р.)— Уланівський район ліквідовано, всі населенні пункти включені в склад Хмільницького району.

//Дорош М.Хмільницький район в датах.-Вінниця: Велес,2003. -с.48.

1967р.(50р.) – відкрито санаторій «Радон, нині належить АП НВП «Візит».

//Історія міст і сіл УРСР Вінницької області .- К., 1972. - с.671

1967р.(50р.) – створений ландшафтний парк Медичного центру реабілітації залізничників Південно – Західної залізниці.

//Сім чудес Хмільника

1972 р.(45 р.) в місті провели газ по вул.Жданова .

// Гребельський , Сергій. Хмільник [Текст]/ Сергій Гребельський//Вінниця: Вінниц. обл. друкарня, Книга – Вега. - 2012. – с.6

- жовтень у с.Соломирка (Порик) було відкрито музей Героя Радянського Союзу В.Порика.

//Дорош М.Хмільницький район в датах.-Вінниця: Велес,2003. -с.50

1982 р.(35 р.) - історичному музею м.Хмільника присвоєно звання народного.

//Гребельський С. Г., Гольденберг Н. Хмільник .Путівник.-Одеса: Маяк, 1986.-с.42

1997р.(20р.) - відкрито недільну школу при Уланівській церкві Вознесіння Господнього.

//Дорош М.Хмільницький район в датах.-Вінниця: Велес,2003. -с.53

2002 р. (15 р.) – у м.Хмільнику відкритий Меморіал – скорботи, який включає 6 могил –курганів.

//Сім чудес Хмільника.-Бердичів.

//Життєві обрії. – 2002.- 23 серп.- с.4

- 24 серпня — вперше відсвяткували День міста -640 років.

//Дорош М.Хмільницький район в датах.-Вінниця: Велес,2003. -с.53.

2012р.липень (5 р.)— відкрито парк культури ім.В. Тарноградського у с.Уланів.

//Життєві обрії. – 2012. – 27 лип. –с.4

2012 р. (5 р.) - відкриття пам'ятного знаку переможцям Синьоводської битви (1362р.) при в'їзді у село Уланів.

//Життєві обрії. – 2012. –12 жовт.-

Листопад 2012 р. (5 р.) – відкриття у центральній районній лікарні молитовної кімнати.

Мазур, Людмила. Кімната для зцілення душі [Текст]/ Людмила Мазур//Життєві обрії. – 2012. - 16 листоп. С. 5

Країни – ювіляри

1597 р. (420 р.) від дня смерті керівника народного повстання на Україні, в тому числі і в Хмельницькому краї Северина Наливайка.

//Хмельницький літопис (1636-1650рр.)

1747 р. (270 р.) від дня народження Олександра Безбородька, першого російського власника хмельницького маєтку.

//Хмельницькі світовиди. Бібліографічний словник.- Вінниця, Велес, 2002. – с.9

1787 р. 27 лютого (230 р.) - народився Устим Якович Кармелюк — керівник українського селянського руху на Поділлі, перебував в селах Стара Гута, Думенки, Лозна Хмельницького району.

Іващук М. “ Ви на мене, Кармалюка, всю надію майте”//Черв. Прапор.- 1985.- 23 жовт.

Радимо прочитати:Гудима А.Д. Устим Кармалюк.- К.: Урожай, 1992.- 144с.

15 липня 1807р. (210 р.)- від дня народження російського філолога, перекладача, мемуариста Володимира Сергійовича Печеріна.

//З – над Божої ріки. Літературний бібліографічний словник Вінниччини/ Упорядкування і загальна редакція А.Подолінного. Вінниця: Континеннт – ПРИМ, 2001.-с.267 -268

30 червня 1807 р. (210 р.) від дня народження польського поета, драматурга, представника в «українській школі» Александра Грози. Проживав у с.Кропивна.

// Колесник, Вікторія. Відомі поляки в історії Вінниччини. Біографічний покажчик словник[Текст]/ Вікторія Колесник //Вінниця: ВМГО «Розвиток», 2007. – с.130.

1867р. (150 р.)– у с.Думенки пройшли дитячі роки Густава Вольдемаровича Брилінга, мистецтвознавця, одного із засновників і перших керівників Вінницького краєзнавчого музею.

//Знаменні і пам'ятні дати Вінниччини 1997 року. Рекомендаційний бібліографічний довідник [Текст]/ ВДОУНБ ім.К.Тімірязєва . – Вінниця. – 1996. – с.62-63

1872 р. - (145р). - тому помер декабрист Андрій Андрійович Бистрицький .З 1859 по 1872рр. проживав у м.Хмільнику, де і помер.

//Хмільницькі світовиди. Бібліографічний словник.- Вінниця, Велес, 2002. – с.10

3 лютого 1872 р.(145р.)- з дня народження російського архітектора Івана Олександровича Фоміна, архітектора палацового комплексу Хмільника.

// Вінниччина в датах. Хронологічний довідник [Текст] / ВОУНБ ім. Тімірязєва . - Вінниця. - 2000. - с.57

1882 р.(135 р.) – народився у с.Уланів Арнольд – Станіслав – Зигмунд Шифман, польський режисер, театральний діяч, письменник.

// Вінниччина в датах. Хронологічний довідник [Текст] / ВОУНБ ім. Тімірязєва . - Вінниця. - 2000. - с.61

9 грудня 1892 р. (125 р.) тому помер Ян Прусіновський, польський поет і публіцист. Народився у селі Подорожна .

// Колесник, Вікторія. Відомі поляки в історії Вінниччини. Біографічний покажчик словник [Текст]/ Вікторія Колесник //Вінниця:ВМГО «Розвиток», 2007. – с.606

1897р. – (120 р.) від дня народження вченого, доктора біологічних наук, професора, громадського діяча Розгіна Івана Федоровича .

//Хмільницькі світовиди. Бібліографічний словник.- Вінниця, Велес, 2002. – с.32

17 березня 1907 р. (110р.) - від дня народження Героя Соціалістичної праці Олексія Єрмолайовича Конделя. Народився у с.Сальниця.

//Хмільницькі світовиди. Бібліографічний словник.- Вінниця, Велес, 2002. – с.50

15 вересня 1922р. (95р.) - від дня народження українського поета, перекладача Ярослава Гнатовича Шпорти. Народився у с.Сальниця.

//3 – над Божої ріки. Літературний бібліографічний словник Вінниччини/ Упорядкування і загальна редакція А.Подолінного. Вінниця: Континеннт – ПРИМ, 2001.-с.382

3 листопада 1922р.(95р.) - від дня народження українського поета Василя Семеновича Колодія . Народився у с.Куманівці.

//3 – над Божої ріки. Літературний бібліографічний словник Вінниччини/ Упорядкування і загальна редакція А.Подолінного. Вінниця: Континеннт – ПРИМ, 2001.-с.

5 жовтня 1922р. (90 р.) від дня народження Героя Соціалістичної праці Ганни Василівни Ковальчук. Народилась у с.Ступник.

//Хмільницькі світовиди. Бібліографічний словник.- Вінниця, Велес, 2002. – с.50

2 червня 1927 р. (90 р.)- від дня народження Заслуженого агронома України Михайла Панасовича Кондрацького . Народився у с. Сальниця .

//Хмільницькі світовиди. Бібліографічний словник.- Вінниця, Велес, 2002. – с.52

6 травня 1932 р. (85 р.) від дня народження заслуженого лікаря України, дитячого лікаря Олени Данилівни Лейчак.

// З автобіографії.

1932 р. (85 р.) - у с. Червона Трибунівка Калинівського району народився Анатолій Миколайович Михальчук, який у 1970 р. був обраний головою виконкому Хмільницької міської Ради народних депутатів, а з 1975 р. першим секретарем Хмільницької міської партії. Почесний громадянин м.

Хмільника.

//Хмільницькі світовиди. Бібліографічний словник .-Вінниця: Велес, 2002.-с.54

1937 р. (80 р.)- від дня народження Миколи Олександровича Естіса російського художника, графіка, живописця. Народився у м.Хмільнику.

// Вінниччина в датах. Хронологічний довідник [Текст] / ВОУНБ ім. Тімірязєва . - Вінниця. - 2000. - с.92

1937 р. 25 січня (80 р.)- у Хмільнику народився Ральф Зігфрідович Скульбашевський, художник.

//Хмільницькі світовиди. Бібліографічний словник .-Вінниця: Велес, 2002.-с.107

1937 р. 16 березня - у с. Малятиці Кіцманського району Чернівецької області народився Дмитро Іванович Власійчук, витинканар. З 1967 року на посаді вчителя образотворчого мистецтва СШ №1

// 3 автобіографії.

25 жовтня 1942р. (75 р.) - народився у с.Чеснівка поет, перекладач, літературознавець Григор Павлович Мовчанюк.

//3 – над Божої ріки. Літературний бібліографічний словник Вінниччини/ Упорядкування і загальна редакція А.Подолінного. Вінниця: Континеннт – ПРИМ, 2001.-с.227

1947 р. 5 січня (70 р.) - народився у с.Воронівці Меть Михайло Іванович, з 1999 р. голова Хмільницької райдержадміністрації. Нагороджений “Знак Пошани” 1976р., медаллю “За доблесний труд” 1970 р.

//Хмільницькі світовиди. Бібліографічний словник .-Вінниця: Велес, 2002.-с.53

1947 р. 31 травня - у с.Комишейка Неверківського району Пензінської області (Росія) народився Олександр Сергійович Локтіонов. З 1970 р. проживає у с.Великий Митник Хмільницького району. Місцевий художник та поет.

1952р. 12 березня (65р.)- народився у с.Чеснівка шевченкознавець , літературознавець Володимир Павлович Мовчанюк.

//3 – над Божої ріки. Літературний бібліографічний словник Вінниччини/ Упорядкування і загальна редакція А.Подолінного. Вінниця: Континент – ПРИМ, 2001.-с.226-227

1952р. 19 лютого - у с.Вербівка народилась Таїсія Громада, місцева поетеса, вишивальниця.

//Хмельницькі світовиди. Бібліографічний словник .-Вінниця: Велес, 2002.- с.81

1972р. 15 травня -у с..Чеснівка народився Володимир Євгенович Козюк, художник — пейзажист, Заслужений художник України, Народний художник України.

Радимо прочитати:

Мрачковська Л. Глянув в очі злу, щоб перемогти//Вінницькі відомості.- 2002.- 7 серп.

Бугай Ю. Володимир Козюк став Заслуженим художником України //33 канал.- 2007.-29 серп.

Жугунова Т. У пошуках “Подільської Атлантиди”//Вінницький край.- 2008.-№1

//Буздиган,М. Покровитель культури став народним художником України//33-й Канал .- 2016.- січень – лютий.

2012 р. січень (5 р.) – вперше у м.Хмельнику відбулось масове урочисте Йорданське посвячення й купання.

//Корнієнко, Алла. Йорданське купання в Хмельнику/Алла Корнієнко

//Життєві обрії. - 2012. – 27 січ. – с.2

2012 р. лютий (5 р.) – відкрито дельфінарій в санаторії «Поділля».

//Корнієнко, Алла. « Доктор дельфін» у Хмельнику /Алла Корнієнко

//Життєві обрії. - 2012. –3 лют. – с.2

2012 р. березень (5 р.) - з дня смерті ветерана Другої світової війни, колишній голова Хмельницької міської організації війни і праці України (з 1991р.), Почесний громадянин міста Михайла Петровича Моргуна.

//Життєві обрії. – 2012. – 23 берез.

2012 р. березень (5 р.) - з дня смерті педагога, математика, колишнього директора ЗОШ I – III ст. №2 м.Хмільника Віталія Семеновича Бондарчука

//Життєві обрії. – 2012. – 23 берез.

2012 р. травень (5 р.) - з дня смерті доктора філософських наук, професора, співзасновника української семітичної школи Володимира Хомича Лобаса.. Народився у с.Пустовіти.

//Життєві обрії. – 2012. – 18 трав. – с.5

